

Met Europees verdrag voor Mensenrechten is niets mis

De vier auteurs stellen dat critici van het EVRM niet alleen juridisch dwalen maar ook de feiten verdraaien. De uitgangspunten van dit verdrag gelden vandaag nog precies zo als tijdens de invoering daarvan. Dit verdrag is nog steeds niet overbodig.

In de *Volkskrant* van 7 april (Opinie&Debat) schrijven de fractievoorzitter van de VVD, Stef Blok en het lid van die fractie Klaas Dijkhoff dat het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aan de ketting moet worden gelegd door de politiek. Anders dan de schrijvers suggereren wordt deze mening niet gedragen door de juridische wetenschap. De schrijvers geven voor het standpunt van de VVD dat deze partij in Europa wil uitdragen ondeugdelijke argumenten. Bovendien wordt de praktijk van het Hof en de door dit Hof gegeven beslissingen op een verdraaide manier in het stuk weergegeven.

Het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) is in 1954 goedgekeurd door de Staten-Generaal en zou voor Nederland verouderd zijn, zo stellen de schrijvers. Het EVRM is een mensenrechtenverdrag. Het werd in 1950 door een aantal West-Europese staten gesloten als een reactie op de onmenselijke wredeheden begaan tijdens de Tweede Wereldoorlog en de grove schending van mensenrechten die in de bezette gebieden plaats hadden gevonden. Mensenrechten verouderen niet. Zij moeten door rechters naar de stand van de tijd en de tech-

niek worden uitgelegd. Het briefgeheim betekende in 1954 iets anders dan in 2011, al blijft het beschermingsbeginsel hetzelfde. Het Europees Hof gaat bij zijn uitleg van het verdrag behoedzaam te werk. Sommige rechten acht het zo belangrijk dat het een volle (Europese) toetsing noodzakelijk acht (bijvoorbeeld: de bescherming tegen onmenselijke behandeling, politieke vrijheid van meningsuiting, het recht op vertrouwelijke communicatie), andere zijn in de toepassing zozeer met de nationale situatie verweven dat het Hof op afstand toetst (de 'margin of appreciation' van de verdragsstaat is groot). Bovendien kent het Hof een mogelijkheid van beroep bij een *Grand Chamber* (17 rechters). Juist in zaken waar het gaat om de marge van de nationale beleidsvrijheid, beslist de *Grand Chamber* nog wel eens anders dan de rechters in eerste instantie. De zaak *Hatton*, die de schrijvers als een voorbeeld van overschrijding van bevoegdheid van het Hof noemen, is daarvan een voorbeeld. De milieumaatregelen die het Verenigd Koninkrijk had genomen om omwonenden tegen de geluidsoverlast van de nachtvluchten op Heathrow te beschermen, beoordeelde de *Grand Chamber* niet inhoudelijk omdat dit tot de beleidsvrijheid van de nationale overheid behoorde. Precies omgekeerd dus aan wat de schrijvers suggereren.

De schrijvers vinden dat het Hof in strijd zou handelen met de trias politica. Zij willen daarom dat het Comité van Ministers resoluties uitvaardigt die het Hof precies vertel-

len hoe het verdrag toe te passen. De schrijvers hebben met dit voorstel de rechterlijke en de uitvoerende macht door elkaar gehaald. Rechters opereren onafhankelijk van de politiek, terwijl de uitvoerende macht nu juist politieke instructies moet opvolgen. Behalve dat zij juridisch dwalen, verdraaien ze ook hier de feiten. Het Comité van Ministers vaardigt regelmatig resoluties uit over onderwerpen die het verdrag aangaan. Het Hof slaat daar bij de

De juridische wetenschap deelt deze mening niet

uitleg van het verdrag nauwkeurig acht op. In vrijwel alle uitspraken die de schrijvers als te 'politiek' aanmerken, steunt het oordeel van het Hof mede op een resolutie van het Comité over het betrokken onderwerp.

Opmerkelijk is dat de schrijvers de zaak *MSS/Griekenland* en België aanhalen als een voorbeeld van hoe het Hof de fout in is gegaan. Het gevolg van die uitspraak zou zijn dat het

Europees asielbeleid heroverwogen moet worden. In die zaak ging het om een Afghaanse asielzoeker die volgens het unanieme oordeel van de *Grand Chamber* in strijd met het verbod van onmenselijke behandeling van artikel 3 EVRM onder mensonwaardige omstandigheden in Griekenland als eerste opvangland was gedetineerd. Toen België op grond van het Europees asielbeleid de asielzoeker wilde terugsturen naar het land van eerste opvang (hij was later in België opgedoken), kon het zich niet aan de verplichting van artikel 3 van het EVRM onttrekken. Het moest dus rekening houden met de situatie in Griekenland.

De schrijvers zullen vermoedelijk niet willen betogen dat onze opvattingen over onmenselijke behandeling van vreemdelingen sinds 1954 zodanig zijn geëvolueerd dat wij in 2011 bij de uitvoering van het asielbeleid niet meer aan het verbod van artikel 3 EVRM zijn gebonden. Maar dan moeten ze hun opvatting toch beter onderbouwen voordat zij bewindslieden met deze argumenten Europa insturen om het EVRM te veranderen.

E. Dommering, emeritus hoogleraar Informatierecht aan de Universiteit van Amsterdam

W. Hins, hoogleraar Mediarecht aan de Universiteit van Leiden

R. Lawson, hoogleraar Europees recht aan de Universiteit van Leiden

J. Peters, emeritus hoogleraar Staatsrecht aan de Universiteit van Amsterdam